

Programma voor Toetsing en Afsluiting

VWO 4

2018-2019

Inhoud

Voorwoord	3
Commissie van Beroep Eindexamen	3
Examinatoren VWO-4.....	4
Overzicht van praktische opdrachten en toetsen	5
Toetsen en praktische opdrachten	6
Schoolexamens en herkansingen M3/H4/V4/V5:.....	6
Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen	7
Godsdienst/Levensbeschouwing.....	9
Religious Education	9
Nederlands	10
Latijnse Taal en Cultuur (LTC)	11
Griekse Taal en Cultuur (GTC)	11
Griekse en/of Latijnse taal en cultuur	11
Frans.....	12
Engels.....	14
International Baccalaureate (IB).....	14
Maatschappijleer	15
Social Studies	16
Geschiedenis	17
Aardrijkskunde.....	17
Wiskunde D	17
Natuurkunde	18
Biologie	18
Bedrijfseconomie (M&O)	19
Culturele Kunstzinnige Vorming (CKV)	20
Cultural Arts CAS)	21
Kunst Algemeen	22
Kunst (Beeldend).....	22
Kunst (Muziek).....	23
Bewegingsonderwijs:.....	24
Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB).....	24

Voorwoord

Beste leerling,

Welkom in vwo 4. In vwo 4, 5 en 6 werk je aan je examendossier.

In dit Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) kun je vinden met welke toetsen en opdrachten je dit jaar te maken krijgt, welke daarvan meetellen voor je eindexamen en welke alleen meetellen voor je overgang naar vwo 5.

Je mag dit jaar één examentoets herkansen. Kies die zorgvuldig in overleg met je mentor.

In het examenreglement vind je meer informatie over rechten en plichten. Neem dit vóór iedere SE-week nog eens goed door, zodat je weet wat er van je verwacht wordt.

Veel succes toegewenst.

Irene Buffart, afdelingsleider

Commissie van Beroep Eindexamen

(zie voor de volledige tekst het examenreglement)

De commissie bestaat uit vijf personen, te weten:

- a. de voorzitter van de commissie, een externe deskundige die geen werknemer is of lid van het bevoegd gezag;
- b. een van de afdelingsleiders, die niet direct betrokken is bij het afnemen van eindexamens, tevens secretaris van de commissie;
- c. twee examinatoren werkzaam in de sector van waaruit het (de) bezwa(a)r(en) is/zijn ingediend;
- d. een lid uit de geleding van ouders van (oud)leerlingen.

Alle leden worden aangezocht door de sector MAVO-HAVO-VWO.

Correspondentie dient gericht te worden aan:

Commissie van Beroep Eindexamen
p/a Centrale Administratie V.C.O.W.
Postbus 541
4330 AM Middelburg

Examinatoren VWO-4

Voorzitter van het examen: mw. I.A.K. Kuijpers, directeur

Secretaris van het examen: L.J.C. Rozendaal

Vak	Examinatoren
Godsdienst/Levensbeschouwing	mw. J.L. de Visser-van Saane mw. S. Hollebrandse
Nederlands	dhr. R. Jansen mw. M. van Verseveld mw. S.F.T. van der Stel-Mondeel
Latijn	Mw .C.D.M. Zoeter-Cogneaux
Grieks	mw. C.D.M. Zoeter-Cogneaux
Klassieke culturele vorming	mw. A.W. van Duijn
Frans	mw. W.S. Bronzwaer-Smorenburg mw. M.L. de Visser
Duits	mw. I. v/d Wege-Hofman mw. J. Krieger-Richter
Engels/IB	mw. I.M. Jacobs mw. W. Marteyn-Hulsteijn mw. J.M.H. Weber
Geschiedenis	dhr. J.J. de Witte
Aardrijkskunde	dhr. N. Brinkhuis dhr. D.J. de Zeeuw
Maatschappijleer/Social Studies	dhr. L.J.A.V. Vandezande
Wiskunde A	mw. W.J. Nagelkerke dhr. E.F.J. Buijs
Wiskunde B	dhr. L. Bernouw dhr. P.A.C. Wisse
Wiskunde D	dhr. A.J. Eikelboom
Natuurkunde	dhr. R.J. Meier mw. A.M. de Witte
Biologie	dhr. M.A.T. Heijnen mw. H. Bouma
Economie	dhr. P. de Bruijne dhr. A. Baart
Bedrijfseconomie	dhr. J.C. Goossens
Culturele en kunstzinnige vorming	mw. H. Zijderveld mw. J.C.M. Dirkx-de Willigen
Kunst	mw. H. Zijderveld dhr. A.de Wolf
Bewegingsonderwijs	dhr. E.F.J. Buijs dhr. S.J. Koets

Overzicht van praktische opdrachten en toetsen

	Periode 1			P&T-week 1			Periode 2			P&T-week 2			Periode 3			P&T-week 3			Periode 4			P&T-week 4			som			
lb																T	513	20%	PO	523	20%							40%
rs																T	513	20%	PO	523	15%							50%
ne																			PO	533	15%							7%
ltc																									T	513	10%	10%
gtc																									T	513	10%	10%
gltc*										PO	513	20%																20%
ma				T	513	25%				T	523	25%				T	533	25%	PO	543	25%							100%
socst										T	513	25%	PO	543	25%	PO	523	20%	M	533	30%							100%
gs																T	513	10%										10%
ak																									T	513	25%	25%
wd																									T	513	10%	10%
na													PO	513	10%													10%
bi							PO	513	10%																T	523	15%	25%
beco																									T	513	20%	20%
ckv	PO	513	10%				PO	523	15%				PO	533	15%													40%
cas	PO	513	10%				PO	523	15%				PO	533	15%													40%
bv																T	513	10%	PO	523	10%				T	533	15%	35%
mu							PO	513	10%										PO	523	10%				T	533	15%	35%
*dit eindresultaat wordt, na afronding van het vak GLTC opgenomen in kolom 573 van LTC en/of GTC																												

Toetsen en praktische opdrachten

Toetsen worden afgenomen in een programma- & toetsweek (P&T week), praktische opdrachten veelal in een periode. Hieronder vind je een overzicht wanneer de periodes zijn en wanneer de programma- & toetsweken dit schooljaar plaatsvinden. In een enkel geval zal, i.v.m. het grote aantal toetsen, de toetsperiode meer dagen beslaan dan de genoemde programma- & toetsweek.

Schoolexamens en herkansingen M3/H4/V4/V5:

	Periode 1	Periode 2	Periode 3	Periode 4
Lessen	Wo 22 aug. t/m Vr 26 okt. 2018	Ma 5 nov. 2018 t/m Vr 11 jan, 2019	Ma 21 jan. t/m Vr 22 mrt. 2019	Ma 1 apr. t/m Vr. 14 juni 2019
Schoolexamens	Ma 29 okt. t/m Vr 2 nov. 2018 (m.u.v. H4 en V5)	Ma 14 t/m Vr 18 jan. 2019	Ma 25 mrt. t/m Vr 29 mrt. 2019 (reservedata: Do 21 mrt. en Vr 22 mrt.)	Ma 17 juni t/m Vr 21 juni 2019 (m.u.v. M3)
Cijfers schoolexamens gepubliceerd	Ma 19 nov. 2018; 8.20 uur	Ma 4 feb 2019; 8.20 uur	M3: Di 2 apr. 2019; 8.20 uur H4,V4 en V5: Ma 8 apr. 2019; 8.20 uur	Ma 24 juni 2019; 8.20 uur
Inschrijven herkansing schoolexamens	Do 22 nov. 2018; uiterlijk 12.00 uur	Ma 11 feb. 2019; uiterlijk 12.00 uur	Do 4 apr. 2019; uiterlijk 12.00 uur	M3: Vr 14 juni uiterlijk 12.00 uur. H4,V4, V5: Wo 26 juni 2019; uiterlijk 12.00 uur
Herkansing M3	Do 29 nov.2018; 7 ^e en 8 ^e uur	Ma 18 feb. 2019; 7 ^e en 8 ^e uur	Di 9 apr. 2019; 7 ^e en 8 ^e uur	Do 19 juni 2019 1 ^e en 2 ^e lesuur
Herkansing: H4, V4, V5				Di 2 juli 2019
Cijfers herkansing gepubliceerd	Vr 5 juli 2019			

Leerlingen H4/V4/V5 hebben recht op één herkansing van een gemaakt schoolexamen. Leerlingen M3 hebben een herkansing na iedere periode.

Alle behaalde resultaten maken deel uit van het schoolexamendossier, maar zullen, met uitzondering van het (laatste) herkansingsresultaat ook als cijfer op het rapport meetellen van M3/H4/V4/V5 tenzij anders aangegeven.

Regels, afspraken en toegestane hulpmiddelen

Voor het MAVO, HAVO en VWO-examen.

Lees het onderstaande nauwkeurig en handel ernaar!

1. Fietsen altijd in de fietsenstalling.
2. De tijden van de examenzittingen, met de lokaliteiten vind je tijdig op website en/of ELO.
3. Je moet **een kwartier voor de aanvang** van het schoolexamen **aanwezig** zijn.
4. Art. 19, lid 5 van het Examenreglement CSW luidt: "Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten. Hij levert al zijn werk in op het tijdstip dat voor de andere kandidaten geldt".
5. Bij ieder vak is een basispakket hulpmiddelen toegestaan. Zorg dat je dat altijd bij je hebt.
 - schrijfmateriaal;
 - tekenpotlood;
 - blauw en rood kleurpotlood;
 - liniaal met millimeterverdeling;
 - passer;
 - geometrische driehoek;
 - vlakgum;
 - eenvoudige rekenmachine (geen grafische rekenmachine).
 - een eendelig verklarend woordenboek Nederland;
 (Waarschuwing: De betekenis van een vakterm, voortvloeiend uit het examenprogramma, kan in een examenvak anders zijn dan in een algemeen woordenboek. De kandidaat wordt geacht de betekenis te kennen die geldt binnen het vak, en kan zich niet beroepen op een afwijkende of meer algemene omschrijving in het woordenboek.)
6. Het is verboden andere dan in punt 5 genoemde hulpmiddelen en boeken/tassen in het examenlokaal te brengen.
7. Niet inleveren van je werk betekent een definitieve afwijzing.
8. Bij ziekte of andere onverhoopte afwezigheid onmiddellijk bericht geven aan de afdelingsleider.
9. Over de inhoud van het examen mogen geen mededelingen worden gedaan.
10. Het gebruik van Tipp-Ex is niet toegestaan. Je mag niet met potlood schrijven (behalve bij het tekenen van grafieken).
11. Niet van je plaats komen. Om papier vraag je door je hand op te steken. De docent komt dan naar je toe. Op dezelfde wijze vraag je om een gang naar het toilet. Een van de docenten begeleidt je voor zover betamelijk.
12. Het is niet toegestaan voor het officiële einde van de zitting opgaven mee te nemen de zaal uit. Deponeer de opgaven met je naam erop in een bak. Na de zitting ophalen is wel toegestaan.
13. Laatste kwartier rust. Niemand mag de zaal dan nog verlaten.
14. Al het gemaakte werk invouwen in dubbel vel. Als het werk eenmaal is ingeleverd, kunnen er geen aanvullingen worden geaccepteerd.
15. Op alle in te leveren bladen: naam, ex.nr., vakdocent.

Aanvullende regels m.b.t. hulpmiddelen z.o.z.

16. Bij onderstaande vakken is bovendien nodig (**alle hulpmiddelen zelf meenemen, tenzij anders vermeld**):

Nederlands:

Een eendelig verklarend woordenboek (zie ook punt 5 hierboven)
 Voorbeeld briefsjabloon Nederlands (*alleen VMBO*)

Engels, Frans, Duits:

Een woordenboek Vreemde taal – Nederlands en ook
 een woordenboek Nederlands - Vreemde taal.
 Beiden in één band, maar ook in afzonderlijke delen is toegestaan.
 Bij het vak *Engels* is een woordenboek Engels-Engels toegestaan **in plaats van** een
 woordenboek Engels-Nederlands.
 Niet toegestaan: een elektronisch woordenboek of een leespen*
 * Tenzij hiervoor schriftelijk toestemming is verleend.

Wiskunde:

Windroos (*alleen VMBO*)
 Roosterpapier in cm²
 Grafische rekenmachine* (*HAVO en VWO*)

Nask 1 en Nask 2 (VMBO): BINAS vmbo gt 2^e editie
Natuurkunde, Scheikunde en Biologie (HAVO en VWO):
 BINAS, 6^e druk**

Aardrijkskunde (HAVO en VWO):

Grote Bosatlas, 55^e druk, inclusief aanvullend katern (HAVO en VWO)

ZORG VOOR EXTRA BATTERIJEN!!

* De grafische rekenmachine moet in examenstand staan, dan wel dient het geheugen te zijn gewist door een 'reset' van de gehele machine.

** Het is niet toegestaan aantekeningen in Binas te maken, uitgezonderd zijn de in opdracht van de docent aangebrachte correcties in de tabellen. Het plakken van onbeschreven tabs is niet toegestaan.

Godsdienst/Levensbeschouwing

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	ZIN IN ZIN, levensbeschouwing en ethiek voor de tweede fase, Hoofdstuk 2 Wie is de mens? + paper 'Natuurwetenschap en geloof'. Hoofdstuk 3 Inleiding ethiek
Duur:	60 minuten
Datum:	In P & T week 3
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Het onderzoeken waar en op welke wijze er in het thema Reclame (hoofdstuk 9), in het thema Genetische manipulatie (hoofdstuk 6) of in het thema Euthanasie (hoofdstuk 7) bij mensen, zinvragen/levensvragen te vinden zijn, met als uitgangspunt 'ZIN IN ZIN' de hoofdstukken 1 t/m 3, 6, 7 en 9. Deze opdracht wordt in groepsverband uitgevoerd.
Datum:	Afronding in periode 4
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523

Religious Education

Schriftelijke toets	
schoolexamen	
Stofomschrijving:	Religious studies: Ethics chapter 4, 5, 6
Duur:	5 sbu (inclusief SE van 60 minuten)
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria	Bij de toets wordt een puntenverdeling op het opgavenblad vermeld, de definitieve normering wordt na correctie van de toets vastgelegd.

Praktische opdracht	
Ethical case/dilemma	
Stofomschrijving:	Het vanuit levensbeschouwelijk oogpunt onderzoeken van een ethisch dilemma. Deze opdracht wordt in tweetallen uitgevoerd.
Duur:	10 sbu
Datum:	Week 24
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria	De opdracht wordt beoordeeld aan de hand van een van tevoren bekendgemaakt beoordelingsformulier.

Praktische opdracht	
Levensvisieboek	
Stofomschrijving:	Oprachten behorende bij de lesstof van Religious Studies: Ethics, chapter 1 to 7 and themes
Duur:	15 sbu
Datum:	Gedurende het jaar; inleverdata in week 6 en week 20
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria	De opdracht wordt beoordeeld volgens een van te voren bekend gemaakt beoordelingsformulier.

Nederlands**Domein E: Literatuur**

Schriftelijke toets	Literatuurgeschiedenis
Stofomschrijving:	module literatuurgeschiedenis V4 Getoetst worden kennis, inzicht en vaardigheden over de theorie <ul style="list-style-type: none"> • Voorgeschiedenis en middeleeuwen • Zestiende en zeventiende eeuw • Twee gelezen werken
Werkwijze:	Schriftelijke toets. Er mag bij deze toets geen woordenboek gebruikt worden.
Duur:	90 minuten.
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	7%
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Vastgelegd in antwoordmodel. Puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Latijnse Taal en Cultuur (LTC)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Vormleer en syntaxis 1. De verbuiging van zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden en de voornaamwoorden 2. De vervoeging van de regelmatige en onregelmatige werkwoorden 3. Het gebruik van: - de naamvallen - het pronomen relativum - de infinitivus - het participium - de ablativus absolutus - de coniunctivus - het gerundi(v)um
Wijze van toetsing:	Er worden naar aanleiding van 5 Latijnse teksten uit SPQR vragen gesteld over de vormleer en de syntaxis. Er wordt geen woordenlijst gebruikt. De basiswoorden worden als bekend verondersteld.
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	De kandidaat wordt beoordeeld op zijn kennis van de Latijnse grammatica.

Griekse Taal en Cultuur (GTC)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	'Argo' : vormleer en syntaxis De tot dan behandeld grammatica
Wijze van toetsing:	Er worden naar aanleiding van Griekse teksten uit Argo vragen gesteld over de vormleer en de syntaxis. Er wordt geen woordenlijst gebruikt. De basiswoorden worden als bekend verondersteld.
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	De kandidaat wordt beoordeeld op zijn kennis van de Griekse grammatica.

Griekse en/of Latijnse taal en cultuur

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Een eigen onderzoek naar een aspect van de klassieke cultuur en de receptie daarvan, als voorbereiding op de excursie naar Amsterdam. Het onderzoek vindt zijn neerslag in een werkstuk, dat uitgangspunt is voor een presentatie op locatie.
Periode:	In P&T-week 2
Weging:	onderdeel 1 : 20%
Kolom:	573 van V6 (bij LTC en/of GTC)
Beoordelingscriteria:	Bij de beoordeling van het werkstuk telt het verslag één keer en de presentatie op locatie twee keer.
Opmerking	Het gemiddelde van de drie onderdelen cultuur (onderdeel 1 in VWO4 en onderdeel 2 en 3 in VWO5) telt mee voor 10% van het eindcijfer GTC of LTC in VWO6

Frans

Literatuur	
Handelingsdeel	Zelfstandig lezen
Stofomschrijving:	1 boek van E.E. Schmitt
Verwerking:	Verslag
Inleverdata:	Periode 3
Beoordelingsaspecten:	De opdrachten per boek dienen een reflectie te zijn van het zelfstandig doornemen van het betreffende werk en als voldoende te zijn aangemerkt.
Beoordeling:	Het verslag dient voldoende te worden afgerond
Taaltaak	
Leesvaardigheid/literatuur	
Stofomschrijving:	Twee series van door de docent geselecteerd materiaal. Dit materiaal wordt geselecteerd uit "Actualités" en korte verhalen en/of gedichten
Verwerking:	taakbladen
Inleverdata:	De eerste serie wordt aangeboden in periode 1 De tweede serie wordt aangeboden in periode 2.
Beoordelingsaspecten:	Schriftelijke toets
Beoordeling:	De taakbladen dienen voldoende te worden afgerond
Taaltaak	
luistervaardigheid	
Stofomschrijving:	De leerlingen dienen tweemaal een Franse film te bekijken.
Verwerking:	De leerlingen maken tijdens het bekijken van de film verschillende opdrachten en vullen een taakblad in.
Inleverdata:	Periode 2 1 taakblad Franse film (met NL ondertiteling) Periode 3 1 taakblad Franse film (met NL ondertiteling)
Beoordelingscriteria:	Uit de taakbladen moet blijken dat de leerling de bekeken films begrepen heeft.
Beoordeling:	De taakbladen dienen voldoende te worden afgerond

Duits

Taalportfolio:

In V4 wordt een begin gemaakt met de samenstelling van een taalportfolio. Dat is een dossier dat proeven (taaltaken) bevat van vaardigheden, gerelateerd aan het Europees Referentie Kader. (De sectie Duits maakt een keuze uit het aanbod). Aan het eind van het cursusjaar V4 wordt de inhoud van het portfolio becijferd. Het cijfer telt mee voor het tweede rapport.

De taaltaken worden in één bestand aangeleverd (via de ELO), voorzien van titelblad met in ieder geval je naam, klas en docent. Alle drie taaltaken, dus ook de inhoud van de boekpresentatie moeten in het verslag.

Taaltaken

Stofomschrijving I:	<p>Zoek twee Duitstalige teksten uit (ongeveer 1 A4 lang), eventueel van internet, of uit een krant of tijdschrift. Het thema is thema bijvoorbeeld mode, sport of muziek. Schrijf van deze twee teksten een samenvatting in het Nederlands van een half A4.</p> <p>GEEF GEEN VERTALING VAN DE TEKST MAAR VAT ZE IN JE EIGEN WOORDEN SAMEN!</p> <p>Dus per tekst 1x een half A4tje!</p> <p>Voeg de teksten toe aan je portfolio, én vermeld ook duidelijk de bron van de tekst!</p>
Stofomschrijving II:	<p>Kijk naar een informatief televisieprogramma (bijvoorbeeld een documentaire). Bij twijfel vraag je even je docent. Stel over het programma 10 vragen op van algemene aard in het Duits en geef ook antwoord hierop (in het Duits). Maak niet te korte zinnen, met alleen "ja" of "nein" als antwoord! Gebruik vooral je eigen woorden.</p> <p>Vermeld duidelijk de bronnen; hoe laat, welke zender enz.</p> <p>Je krijgt meer punten als je goede vragen en antwoorden verzint!</p>
Stofomschrijving III: *	<p>Lees een boek van de literatuurlijst VWO-Bovenbouw en schrijf naar aanleiding van een hoofdstuk of fragment uit het boek een scenario in het Duits van minimaal 2 A4tjes. Het scenario presenteer je ook in de klas tijdens je boekpresentatie.</p> <p>(Tijdens de boekpresentatie zelf komen ook andere onderdelen aan bod, zoals aangegeven wordt door de docent). Dus taaltaak III is alleen het scenario dat je schrijft samen met een klasgenoot, en alleen het scenario voeg je toe aan het taalportfolio.</p>
Datum:	Periode 2
Weging:	Het gemiddelde van taaltaak I, II en III telt 2x mee voor het laatste rapport.

In V4 worden dus twee titels gelezen van de bovenbouwlijst, in totaal minimaal 3 punten. Deze boeken worden getoetst (boektoets in periode 1 en boekpresentatie in periode 3) en tellen mee voor het rapport. De 2 gelezen boeken komen ook ter sprake in het afsluitende gesprek tijdens het mondeling examen in VWO6.

* In totaal te lezen boeken in de bovenbouw:

V4	2 boeken	(1+2 puntboek)
V5	2 boeken	(2+3 puntboek)
V6	2 boeken	(3+3 puntboek)

Engels

Taaltaken Literatuur

Reading:	
Stofomschrijving:	2 boeken ter voorbereiding op een mondeling en een schrijfvaardigheidsopdracht. De (niet verkorte) boeken dienen in oorspronkelijk Engels geschreven te zijn; elk boek bevat minimaal 150 pagina's en per schrijver mag 1 boek gelezen worden. Vrij gekozen boeken dienen vooraf goedgekeurd te worden door de docent. Een van deze boeken kan een klassikaal gelezen werk zijn.
Inleverdata:	boek 1: direct na de herfstvakantie boek 2: direct na de kerstvakantie
Toetsing:	Boek 1: Schrijfvaardigheidsopdracht die meetelt voor de overgang naar V5, weging 2 Boek 2: Spreekvaardigheid die meetelt voor de overgang naar V5, weging 2.
Beoordelingscriteria:	Volgens rubric ERK
Beoordeling:	De boeken dienen als basis voor een cijfer spreekvaardigheid tijdens een presentatie.

International Baccalaureate (IB)

Literature

Reading:	
Description:	Reading and studying 3 prescribed books chosen by IB teacher from the IB Reading Lists. Classroom activities based on these 3 books to prepare for written and oral assignments.
Handing-in Dates Assignments:	Written Assignment book 1: week after P&T week 1 Written Assignment book 2: week after P&T week 2 Oral Assignment based on choice of book 1, 2 and/or 3: week after P&T week 3
Testing:	IB Assessment Criteria for written and oral assignments
Marking Criteria:	IB Assessment Criteria for written and oral assignments (converted to Dutch marking system)
Marks:	The marks given will be noted as IB marks on progress reports.

Maatschappijleer

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	Uit: 'Civitas': hoofdstuk 1: Over burgerschap en sociale problemen hoofdstuk 2: De grote ontwikkelingen hoofdstuk 3: Waarden en belangen hoofdstuk 4: De linkse en rechtse stromingen paragrafen 1 en 2 hoofdstuk 5: De middenstromingen paragrafen 1, 2 en 3
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 1
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld. Indien bij een vraag een verklaring of uitleg vereist is, worden aan het antwoord geen punten toegekend als deze verklaring of uitleg ontbreekt.
Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	Uit: 'Civitas': Hoofdstuk 4: De linkse en rechtse stromingen paragraaf 3 en appendix terrorisme Hoofdstuk 5: De middenstromingen paragrafen 4 en 5 en appendix populisme hoofdstuk 6: De Nederlandse pluriforme samenleving
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1.
Schriftelijke toets 3	
Stofomschrijving:	Uit: 'Civitas': hoofdstuk 7: De Nederlandse rechtsstaat hoofdstuk 8: Nederlandse parlementaire democratie/stelsel en structuur hoofdstuk 9: Nederlandse parlementaire democratie/beleid en cultuur hoofdstuk 10: De Nederlandse verzorgingsstaat
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1
Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	De praktische opdracht bestaat uit een groepsopdracht, waarbij de leerlingen onderzoek doen naar een beleidsterrein van de gemeente en hierover hun eigen visie formuleren. De leerlingen zullen tijdig schriftelijk instructies krijgen over de opdracht en de eisen die eraan gesteld worden.
Presentatievorm:	presentatie in het stadskantoor van Middelburg
Datum:	In periode 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Volgens een beoordelingsmatrix die van tevoren aan de leerlingen wordt uitgereikt.

Social Studies

Het Curriculum voor Social Studies bestaat uit 4 onderwerpen

- a. The Rule of Law
- b. Parliamentary Democracy
- c. The Pluralist Society
- d. The Welfare State

De leerstof zal verwerkt worden in diverse werkvormen

Schriftelijke toets 1	
Stofomschrijving:	rule of law parliamentary democracy .
Presentatievorm:	presentatie in het stadskantoor van Middelburg
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 2
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximaal te behalen aantal punten per vraag vermeld.

Schriftelijke toets 2	
Stofomschrijving:	parliamentary democracy pluralist society.
Presentatievorm:	presentatie in het stadskantoor van Middelburg
Duur:	50 minuten
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Zie toets 1.

Opdrachten	
Stofomschrijving:	1. Groepsopdracht mensenrechten EUMIND/artikel schrijven 2. Groepsopdracht Europese politieke partijen/ film maken 3. Groepsopdracht vluchtelingenprobleem/paper schrijven
Presentatievorm:	presentatie in het stadskantoor van Middelburg
Duur:	Gedurende het schooljaar tot P&T-week 3 1 les per week
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	543
Beoordelingscriteria:	Voor elke opdracht wordt een beoordelingsmatrix toegevoegd.

Combinatie paper en mondelinge toets	
Stofomschrijving:	The European and Dutch Welfare State
Presentatievorm:	presentatie in het stadskantoor van Middelburg
Datum:	1. tijdens P&T-week 3 in de les werken aan paper 2. Tijdens de laatste weken voor P&T-week 4, een mondelinge toets over de inhoud van de paper
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Voor de paper wordt een beoordelingsmatrix toegevoegd. Tijdens het mondeling worden taal en vooral kennis van de inhoud van de paper getoetst

Geschiedenis

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	SV Handboek historisch overzicht: Hoofdstuk 1, 2 en 3. SV Activiteitenboek: Hoofdstuk: 1, 2 en 3. Kenmerkende aspecten van de tijdvakken 1 t/m 4.
Duur:	60 minuten
Datum:	In P&T-week 3
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	vastgelegd in antwoordmodel en puntenverdeling staat op de toets vermeld.

Aardrijkskunde

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Tekstboek en Werkboek BuitenLand VWO-4 Bestuderen: - Hfst 1: par 7,8,9,10: wereldvoedselvraagstuk - Hfst 2: par 7,8,9,10,11,12: klimaatvraagstuk - Hfst 4: Wateroverlast - Daarbij behorende werkboekopdrachten - Aanvullend lesmateriaal
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	25% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513

Wiskunde D

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Getal en Ruimte VWO D deel 1 H1 Combinatoriek H2 Discrete wiskunde H3 Kansrekening H4 Matrices
Duur:	100 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Op het opgavenformulier wordt het maximum aantal te behalen punten per vraag vermeld. Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening vereist is, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Natuurkunde

Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	PULSAR 3e editie natuurkunde 4 vwo leerboek hoofdstuk 5 Aan de hand van de stof van hoofdstuk 5 maak je een eindopdracht. Het is een groepsopdracht
Presentatie:	Schriftelijk verslag
Duur:	Periode 3
Datum:	In overleg te bepalen
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Deze worden voorafgaande aan de praktische opdracht bekend gemaakt.

Biologie

1. Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Het doel van deze praktische opdracht is het uitvoeren van een gedragsobservatie van twee diersoorten tijdens een excursie naar Blijdorp (Rotterdam) en van deze observatie een schriftelijk verslag te maken (eventueel kan deze opdracht ook "thuis" worden uitgevoerd, tijdens de excursie dag wordt dan gewerkt aan een andere opdracht, de inleverdatum blijft dezelfde).
Presentatievorm	schriftelijk verslag
Datum:	De waarnemingen in Blijdorp (Rotterdam) worden uitgevoerd tijdens een excursie in P&T week 1
Inleverdatum:	3 weken na de excursie: november 2018
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Het verslag wordt beoordeeld volgens een van te voren bekend gemaakt beoordelingsformulier.

2. Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	Nectar Biologie vwo bovenbouw deel 1 Hoofdstuk 1 Gedrag Hoofdstuk 2 Soorten en Populaties Hoofdstuk 3 Ecosystemen Hoofdstuk 4 Cel en Leven Hoofdstuk 5 Onderzoek Hoofdstuk 6 Voortplanting Hoofdstuk 7 Erfelijkheid
Wijze van toetsen:	De toets zal open en gesloten vragen bevatten.
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	15% van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	De criteria zullen voorafgaand aan de toets bekend gemaakt worden

Bedrijfseconomie (M&O)

Schriftelijke toets	
Stofomschrijving:	<p>Management&Organisatie in Balans, VWO Theorieboek 1, Van Vlimmeren, 8e druk, 2017, hoofdstuk 1 t/m 3 en 5 t/m 12.</p> <p>Alle aantekeningen, stencils en (oefen)opgaven die bij de behandeling van de desbetreffende hoofdstukken ter sprake zijn geweest.</p> <p>Aan de orde komen (onderdelen uit):</p> <ul style="list-style-type: none"> - basisbegrippen; - rekenvaardigheden; - (rekenen met) vreemde valuta; - beginselen van het boekhouden; - vormen van verzekeringen; - beleggen en sparen; - kopen of huren van een eigen woning + hypotheekvormen; - onderdelen uit het familierecht en het erfrecht; - (starten van een) eigen onderneming; - rechtsvormen.
Duur:	120 minuten
Datum:	juni 2019, P&T-week 4
Weging:	20% van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Er wordt een voorlopige puntenverdeling op het opgavenblad vermeld; de definitieve normering wordt na correctie van de toets vastgesteld.

Culturele Kunstzinnige Vorming (CKV)

Culturele Kunstzinnige Vorming, CKV, is een verplicht examenvak.

Het cijfer maakt deel uit van het combinatiecijfer, dat meetelt in de slaag-zak regeling.

De rode draad in CKV is het stimuleren van een creatieve en onderzoekende houding van de leerling.

Van de VWO leerling wordt verwacht dat hij kunsttheoretische en/of cultuurhistorische kennis heeft.

Eindtermen: verkennen, verbreden, verdiepen en verbinden.

Verplicht: 4 DISCAPS, 2 kleine onderzoeken en 1 groot onderzoek.

Er wordt gewerkt met de methode Contrast. Hieruit worden opdrachten gedaan.

Het proces moet gedocumenteerd worden in een online Kunstdossier. Dit Kunstdossier moet bewaard blijven tot na de uitreiking van het diploma. De leerling is hiervoor zelf verantwoordelijk.

Blok 1	
Stofomschrijving:	Domein A & B: Verkennen/Verbreden: *Kunstautobiografie maken volgens Contrast. *Binnen discipline Beeldend ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren n.a.v. bezoek tentoonstelling "Dit is mijn Zeeland". Focus op dimensies Traditie en Innovatie. *Documenteren op eigen CKV Weebly-pagina
Duur:	11 weken
Weging:	10%
Herkansbaar:	nee
Kolom:	513
Beoordelingscriteria:	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten
Blok 2	
Stofomschrijving:	Domein B & C: Verbreden/Verdiepen: *Binnen discipline Theater ervaringen opdoen en opdrachten uitvoeren n.a.v. theatervoorstelling "Shakespeare, Frank Degruyter", Focus op dimensies Herkenning & Vervreemding.
Duur:	11 weken
Weging:	15%
Herkansbaar:	nee
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten
Blok 3	
Stofomschrijving:	Domein B & C: Verbreden/Verdiepen *Klein onderzoek 1: Onderzoek naar Architectuur in Rotterdam, voorbereiden rondleiding in Rotterdam. Afsluiten met Excursie en presentatie ter plekke. *Bezoek museum Rotterdam, met documentatie Weebly pagina. *Binnen discipline Architectuur opdrachten uitvoeren Middelburg. Focus op dimensies: Schoonheid & Lelikhheid.
Duur:	10 weken
Weging:	15%
Herkansbaar:	nee
Kolom:	533
Beoordelingscriteria:	Beoordelingen volgens de criteria genoemd bij de opdrachten

Cultural Arts CAS)

Cultural Arts, CAS, is a compulsory examination subject. The mark is part of the combination mark, which is part of the combination mark. The common thread in CKV is to stimulate a creative and inquiring attitude of the student. The VWO pupil is expected to have art theoretical and / or cultural-historical knowledge. Learning outcomes: exploring, broadening, deepening and connecting. Mandatory: 4 DISCAPS, 2 small studies and 1 large study. We work with the Contrast method. Assignments are made from this. The process must be documented in an online Art File. This Art File must be retained until after the graduation of the diploma. The student is responsible for this.

Block 1	
Description	Domain A & B: Explore / Expand / Connect: * Make an art autobiography according to Contrast. * Within the discipline 'Visual arts' you gain experiences and carry out assignments after visiting the exhibition "This is my Zeeland". Focus on the dimensions Tradition and Innovation. * Document everything on your own CAS Weebly page
Duration	11 weeks
Percentage	10%
Re-examination	no
Column	513
Assessment criteria	Evaluations according to the criteria mentioned in the assignments
Block 2	
Description	Domain B & C: Expand / Deepen: * Within the discipline Theatre you gain experiences and carry out assignments in relation to the play "Shakespeare" from Frank Degruyter", Focus on the dimensions Recognition & Alienation.
Duration	11 weeks
Percentage	15%
Re-examination	no
Column	523
Assessment criteria	Evaluations according to the criteria mentioned in the assignments
Block 3	
Description	Domain B & C: Expand / Deepen * Small research 1: Research into Architecture in Rotterdam, preparing a guided tour in Rotterdam. Close with Excursion and presentation on site. * Visit museum Rotterdam, with documentation Weebly page. * Perform assignments in Middelburg within discipline. Focus on dimensions: Beauty & Ugliness.
Duration	10 weeks
Percentage	15%
Re-examination	no
Column	533
Assessment criteria	Evaluations according to the criteria mentioned in the assignments

Kunst Algemeen

Het examen bestaat uit:		
	Kunst Beeldend	Kunst Muziek
Schoolexamens	Kunst Beeldend	Kunst Muziek
	Kunst Algemeen	Kunst Algemeen
Centraal Examen	Kunst Algemeen	Kunst Algemeen

Kunst (Beeldend)

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent Kunst is vervaardigd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUB introductie	
Stofomschrijving:	Introductie op het vak Kunst Beeldend
Presentatievorm	Drie werkstukken, waarbij een verslag gedaan wordt in het kunstdagboek
Inleverdatum:	Oktober 2018
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB/KUA onderzoeksoopdracht	
Stofomschrijving:	Schoenen. Onderzoek naar compositie, kleur en ontwerp
Presentatievorm	Drie werkstukken met beeldend onderzoek n.a.v. bovenstaand thema. Hiervan wordt verslag gedaan in het kunstdagboek
Inleverdatum:	Februari 2018
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB/KUA vaktheorie	
Stofomschrijving:	Beeldelementen
Presentatievorm	Onderwerpen worden aangegeven in een reader. Vorm, compositie, kleur, licht, ruimte, materiaal, techniek
Duur:	90 min
Datum:	P&T-week 3
Kolom:	513
Weging:	10% van het schoolexamencijfer
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUB opdracht	
Stofomschrijving:	Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw en de invloed hiervan op hedendaagse kunst
Presentatievorm	Drie werkstukken met beeldend onderzoek n.a.v. bovenstaand thema. Hiervan wordt verslag gedaan in het kunstdagboek
Datum:	Mei 2019
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria:	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUA Theorie schriftelijke toets Kunst en Cultuurhistorie	
Stofomschrijving:	De Bespiegeling, hoofdstuk 2 en 3 Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw
Duur:	90 minuten
Datum:	In P&T-week 4
Weging:	15 % van het schoolexamen
Kolom:	533
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

Kunst (Muziek)

Voor de praktijk geldt dat de beoordeling plaatsvindt volgens een van tevoren besproken en beschikbaar gesteld beoordelingsmodel.

Alleen werk, dat onder begeleiding van de docent Kunst is vervaardigd/uitgevoerd kan in aanmerking komen voor beoordeling.

KUM introductie	
Stofomschrijving:	Introductie op het vak Kunst Muziek Hernieuwde kennismaking met de muzikale componenten melodie, samenklank, beweging, articulatie, dynamiek, klankkleur en structuur
Presentatievorm	Opdrachten en toetsen in de periode
Datum:	September - November 2018
Weging:	Cijfer telt uitsluitend mee voor het rapport
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUM Praktische opdracht	
Stofomschrijving:	Cover, bewerking, citaat Onderzoek naar gelijkenissen tussen muziekstukken
Datum:	Januari 2010
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	513
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUM Musiceren	
Stofomschrijving:	Zingen, spelen, improviseren melodisch, ritmisch, voorbereid, a vue individueel, collectief
Datum:	april 2019
Weging:	10 % van het schoolexamencijfer
Kolom:	523
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

KUA Theorie schriftelijke toets Kunst en Cultuurhistorie	
Stofomschrijving:	De Bespiegeling Cultuur van het moderne 1 ^e helft van de 20 ^e eeuw
Duur:	90 minuten
Datum:	P&T-week 4
Weging:	15 % van het schoolexamen
Kolom:	533
Beoordelingscriteria	Volgens een van tevoren vastgesteld beoordelingsmodel

Bewegingsonderwijs:

Handelingsdeel	De leerlingen hebben deelgenomen aan de volgende activiteiten:
Spel:	Basketbal; Rugby; Voetbal; Korfbal; Softbal; Tsjoekebal; Volleybal; Hockey; Badminton
Turnen:	Trampoline/tumbling; Minitrampoline springen; Trapeze zwaaien; Ringen zwaaien; Schommelactiviteiten
Atletiek:	Verschillende loopvormen; Speerwerpen; Discuswerpen; Kogelstoten
Zelfverdediging:	Schermen; Judo
Bewegen op muziek:	Dansvormen gebaseerd op jazzdans, aerobics en ritme en bewegen
Circusachtige activiteiten:	Vormen van balanceren en jongleren

Loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB)**Handelingsdeel**

In vwo 4, 5 en 6 oriënteer je je op de juiste studiekeuze. In vwo 4 en vwo 5 doe je de opdrachten binnen Keuzeweb van dedecaan.net en in vwo 6 gebruik je de opdrachten binnen Qompas. Voor de LOB-opdrachten is een totale studielast van 40 sbu verplicht binnen het vrije deel.

VWO 4: Oriënteren en verkennen.

Opdracht	Moet	Deadline
Keuzeweb	ja	oktober
Keuzesite	ja	oktober
Profielkeuze bekijken	ja	oktober
Opdracht studiekeuze 123	ja	november
SBVM in Vlissingen	ja	november
Open dag	ja	na januari